

Szerkesztői iroda:
Piazezor, Kapeller-ház
hová
a lap szellemi részét illető közle-
mények küldendők.

Kiadó hivatal:
POLLÁK MÓR KÖNYVNYOMDAJA.
hová a hirdetések s előfizetések
bérmentesen küldendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

KÖZÉRDEK.

Vegyes tartalmu heti lap.

Megjelen minden vasár-
napon egy nagy íven.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK
Helyben házhoz hordva, vagy
vidékre postán küldve:
Egész évre 4 frt.
Fél 2 „
Negyed 1 „

HIRDETÉSEK DÍJA:
3 hasábos petit sorért, vagy ennek
helyéért 5 kr. Bélyegdíj külön 30 kr.
Nyilttér sora 15 kr.

Munkára fel!

Városunk ismét vissza nyerte azon élénk, mozgékony színt, mely csak azon városok tulajdona, melyek keblében tanintézetek vannak elhelyezve. Vissza jöttek nyári szünidejükből városunk várva-várt vendégei, a tanuló ifjuság, hogy élénk munkálkodás váltsa fel a kihalt város néma csendjét, hogy felpeszáljon az ifju élet tanodáink falai között, hogy gyuljanak fel a tudomány és ismeretek oltárai s hirdessék a szorgalmat, erkölcsöt, lángoló honszerelmet magasan, szép munkájukhoz híven, s a feljök irányuló nemzeti és egyházi reménynek megfelelően.

Itt van a tanév kezdete. Boldogságtól sugárzó areczal sietnek a muzsafiak a tudomány megnyitott templomaiba, hogy erkölcsi és szellemi erőiket kifejtve, akaratukat megedzve, mint hasznos polgárai a hazának, mint kész fiai a nemzetnek lépjenek ki onnan a közélet küzdelmes útjaira.

És a tanév fontos kötelességét juttatja eszébe a szülőknél: gyermekeik gondos nevelése és taníttatása szent kötelességét. Ezen kötelességének, fájdalom még a mai korban is, igen sok szülő nem tesz eleget. Es városunkban ezen súlyos kötelesség mulasztás vádjá nagyon sok polgártársunkat méltán terheli. Mert igen sokan vannak, kik látják megújulni az iskolai életet, látják le is jární, de gyermekeiket nem küldik iskolába, hogy az ész és szív fegyvereit öltse magukra, ama küzdelemre, melyet életnek nevezünk, — melyben elvész a tudatlan és gyáva. Vagyha egy pár évig taníttatja is a szülő gyermekét, mesterségre adja, hadd keresse meg kenyerét, azt gondolva, hogy bőven elég, ha az iparos iparágát akárhogy megtanulta. A jelenkor enygyivel nem elégszik meg, ennél többet kíván. Megkívánja, hogy iparos osztályunk a szükséges realis ismereteket megszerze, megköveteli, hogy nemzeti miveltéssel birjon. Ezt pedig csak az iskolában szerezheti meg iparos osztályunk. Panaszkodunk, hogy szegények vagyunk s ezért nem taníttathatjuk gyermekeinket! A szegénység csak nehezíti a taníttatást, de nem gátolja meg. — Csak akarni kell. Az a pénz, mit gyermekeink taníttatására fordítanak, egyébre kél el és soha akkora kamatot nem hozhat.

Föl hát polgártársaim, föl gyermekeikkel az iskolába és senki addig gyermekét pályára ne

adja, míg azon nélkülözhetetlen ismereteket meg nem szerezte, melyekre egy magyar polgárnak szüksége van, hogy azon szép és fontos hivatását betölthesse, melyre a társadalomban hivatva van!

Az iparos tanulók iskoláink szervezete.

(Kiadott a vallás- és közoktatásügyi miniszter 1882-ik évi aug. 16-án 23439. sz. a. rendelettel.)

Az ország kulturális szükségletei iránt oly helyes érzéket tanúsító közoktatási miniszter ur, egy következményeiben nagy jelentőségűvé válható intézkedéssel szaporította eddigi érdemeit. Még a nyár folytán föl hívta a tanfelügyelőket, hogy minden oly városban, hol legalább 100-ra megy az iparos tanoncok száma, iparos iskolák szervezéséről gondoskodjanak. Ez alkalommal kiadta az ezen iskolákat szervező rendeletét.

Részünkről, kik anyujszor igyekeztünk ez ügyre a társadalom figyelmét föl hívni, kétszeres örömmel üdvözöljük a miniszter intézkedéseit, s iparunk fejlődésének érdekében óhajtuk, hogy a társadalom is teljesítse ez ügyben hivatását, s egész erejéből támogassa a kormányt ezen üdvös intézkedésnek keresztülvitelében.

E szabályzat szerint mihelyt valamely ifju iparos tanonczéz lesz, köteles magát az ipar iskola igazgatójánál bejelenteni. Ha az illető életkora 12 évét meg be nem töltötte, a rendes elemi népiskolába utasítatik, ha már van ennyi idős, fölveti vizsga mellett vétetik fel az ipariskolába. Ha azonban folyékonyan olvasni s olvashatóan írni nem tud, az ipariskola elé rendezett előkészítő osztályba vétetik fel. A tanfolyam 3 évig, s a szorgalomidő 10 hónapig tart. A tanítás rendszerint hetenként a munkanapok esti óráiban 4 óra két napon a körismeret tantárgyaira s vasárnaponként a nappali órákban 3 órai idő a rajz tanításra szabatik ki. Az iparos tanulók oktatására a polgári iskolák, a hol lehető a reáliskolák vagy gymnasiumok, különben pedig az elemi iskolák helyiségei használatnak. Oly városokban, hol rendes ipariskola nincs, az iparos tanulók az ismételő iskolába járnak.

Az ipariskolai tanítás célja lesz: az oly iparos tanulóknak, kik az elemi iskolában vagy semmit, vagy igen keveset tanultak az írás, olvasás, számvetés és rajzolás elemeibe való bevezetésére. A tanterv szerint a rajzból előrendő ez: a rajzolás tudásának oly fokú megszerzése, mely a magasabb iparos szakrajzolás bármely ágának biztos alapot nyújtson s mindennemű iparos foglalkozás körül az illetőnek majdan gyakorlati hasznára váljék. Taníttatni fog a szabadkézi s a mértani rajz. Hogy e tárgy alapos tanítására a kormány mily súlyt fektet, már

azon körülményből is kitetszik, hogy a rajzoktatásból részletes tantervet bocsát közre, még pedig a különböző foglalkozású iparos tanulók szerinti utasításokkal.

Az olvasás és fogalmazásból a célt az értelmes olvasás mellett a hasznos ismeretek szerzésében állapítja meg. Vagyis a tudományok elemeivel az olvasmánydarabok tárgyalása fonálán ismerkednek meg a tanuló. (Ehhez az olvasókönyvekről csak azután kell még gondoskodnia.) — A számtanítás célja lesz: a mindennapi életben előforduló számítás és mérésbeli legszükségesebb gyakorlatok megszerzése.

Az ipariskolák közvetlen felügyelete az azokat fenntartó község vagy testület által választott ipartanodai bizottságra lesz ruházva, melynek tagjait az iskolát fenntartó hatóság választja kiválólag mivel iparosok s tanítással foglalkozó egyénekből. A főfelügyeleti jogot a közoktatási miniszter gyakorolja a tanfelügyelők s az e végre kinevezett biztosok által.

Enygyiben foglalható össze a miniszteri szabályzat lényege, melyet a maga teljességében helyeselnék. Mint minden kezdeményezésnek, ennek is megvannak a maga hiányai. Igy nincs gondoskodva azon eszközökről, melyek által az iparostanoncok gazdái kényszeríthetők legyenek tanonczáik iskolába járatására, a mulasztásokért mindennél a tanonc van sújtva, a gazda sehol, pedig a legtöbb mulasztási eset a gazdán mulik, ki erővel is visszatartja az ifjat. A fenytés nemeit sem találjuk ez itjak fejlettségéhez alkalmasnak. Egy 15 esetleg 18 éves kamaszt, kívül az is előfordulhat, hogy ittasan támoilyit be az iskolába, nem lehet — mint a 7 éves gyermeket — a padból való kiállításal büntetni. Itt drasztikusabb eszközökhöz kell nyulni s ezért nemcsak büntény-elkövetése esetén kellett volna előírni a polgári hatóság utján való megbüntetését, hanem minden oly kihágás esetén is midőn az iskolai fegyelem alkalmazását az ipartanodai bizottság nem tartja sikerrel alkalmazhatónak. Ezek azonban oly kisebbszerű hiányok, melyek az egész intézkedés becséből keveset vonnak le, s melyek a gyakorlati alkalmazás folyamán önként nyújtandják a megoldást.

E-r.

Fővárosi levél.

Budapest, 1882. aug. végén.

Kedves barátom! Idylli állapotokat élünk, az igaz. A rablások, betörések, szédelgések s más ily civilizált nyavalyáknak maholnap terjedelmes irodalma támad a lapok hasábjában. — A szent-istvánnapi ünnepelekről akartam írni derek lapodnak, de bizony isten nem vitt rá a lelkem, hogy megkívántassam a mieinkkel a felrándulást. Mert az egyenes törbeesalása volna a jó vidékieknek.

fegyveres tömeghez és azzal együtt húzódt N. Bányára felé. Ez a fegyveres tömeg is csakhamar szétzúllott. — Sándor Elekől százada sehogysam akart megvárni. Ennek legénysége legnagyobbára enyedi polgárokból állott, kiknek tüzhelyük feldulva, családjuk tagjai részben leölve, részben szétszórva valának. Ezt a mélyen levert, eleségedt népet Sándor Elek egyideig sajátjából tartotta. Kiszította közöttük utolsó forintját és utolsó darab fehérneműt s mikor minden elfogyott, kérte őket, hogy már csak térjenek vissza Enyedre. Szomorú megválás volt, de végre meg kellett történnie és most is történt.

Sándor Elek az őszi és téli hónapokat Szilagy falvaiban tölté áruhában és álnév alatt bujkálva. A derek szilagyiak mint minden bujdosó szabadság harcossnak, így Sándor Eleknek is készséggel adtak menedéket. 1850. tavaszán Nagy-Bányára ment és itt töltött 11 évet Sipos név alatt. A rémuralom emberei őt is üldözöbe vették, de a derek nagybányaiak segélye és saját lelki ébersége és leleményessége következtében mindannyiszor sikerült üldözői elől menekülnie. Nagy-Bányán a derek Moldován kereskedő család vette pártfogása alá a minden kereset és jövedelem nélkül álló bujdosó férfit. Ennek a családnak akkor nagy singes kereskedése volt Nagy-Bányán. Sándor Elek, hogy tetlenségben ne töltse az időt és hogy legalább részben meg szolgálja a szives ellátást, melyben a család őt szives készséggel és nagy előzőkenységgel részesítette, saját jószántából vezette az üzleti könyveket, nem csak, hanem a kiszolgáltatásnál egyideig rendszeren segédkezett. Mint a ház megbízottja többször felment Pestre, Bécsbe s bevérsárlásokat eszközölt. Erről a nemes lelkű családról Sándor E. élte utolsó órájáig nagy elismeréssel és mély hála érzettel emlékezett.

A Moldován család által lassankint megismerkedett Nagy-Bánya város és vidékének számos kiváló családjával. Megnyerő modora, értelmi emelkedettsége közkedveltségűvé, tisztelet és becsület tárgyává tévék csakhamar Nagy-Bányán és vidékén széles körben. 1857-ben az általános amnestia megadattán, Sándor Elek egyik-másik nagybányai ügyvéd neve alatt peres ügyekben dolgozgatott. Ügyvivője lett gróf Dégenfeld Pálnak, a Véér családnak stb. Ekkor már, főleg miután b. emlékü Vész Zsuzsánna halalos ágyán vagyona nagy részének részint

TÁRCZA.

Farezádi Sándor Elek élete.

(Vége.)

Öreg anyját, nőtestvéreit Tordáról Kolozsvárra átszállítván, ő maga az enyedi polgárság azon részét, mely nem volt beosztva a rendes honvédszázalokba, egy mozgósított nemzetőr századdá szervezte. Ezen század, melynek „nemzetőr csapat” volt a ezime, január 17-én alakult Kolozsvárt. Századosa volt Sándor Elek, főhadnagy Pécsi Ferencz, hadnagyok Bodola János és Veress Pál.

Azonban ezen nemzetőr csapat alakítása előtt szükségesnek tartok még egyet-mást elmondani. — Sándor Elek miután november 8. és 9-én hasztalan sürgette, hogy legalább az enyedi és enyvedvidéki nemzetőrzászlóalj térjen vissza Enyedre, maga Kolozsvárra, onnan a november 16-án kivonuló magyar seregekkel Csucsára, onnan Pestre ment. A Kolozsvárt visszafoglaló magyar csapatokkal ő is visszatért Kolozsvárra. 1849. január 5-én Tordára jött és ott mindenre a mi szent kérte Czeez őrnagyot, hogy Enyedre sürgősön küldjön a Tordán vesztetglő rendes honvéd csapatokból vagy legalább nemzetőrökből helyőrséget. Czeez hajthatatlan maradt. Nagy-Enyed megmentése ugylátszik nem feküdt szívében. Minden kéré szóra ezt felelte: „Nincs felhatalmazásom, hogy ezt tegyem.” — Tordáról Sándor Elek Kolozsvárra ment és Beóthy Ödön kormánybiztost sürgette br. Kemény Istvánnal együtt, hogy intézkedjék Enyed megmentése iránt, mert ez még mindig nem késő. Beóthy azt felelte, hogy nagyon szeretné ezt tenni, mert szívében fekszik Enyed sorsa, de a Bem tábornok intézkedéseibe beleszólni nem áll hatalmában. Kolozsvárt vette hírt Sándor Elek az Enyedet ért szörnyű katasztróphának. Ezután alakított az enyedi nemzetőr csapat. Mint nemzetőr csapat százados küldetett a menekült enyedikiek által február elején ügyvéd Veress Károlyllyal együtt Magyarország kormányzója Kossuth Lejoshoz, ki akkor a magyar kormányyal együtt

Debreczenben volt, azon megbizarrással, hogy a feldult Enyed részére eszközöljön ki valami állami segélyt. — Kossuth nem is késett kihallgatást adni a küldöttségnek. Sándor Elek adta elé az Enyedet ért csapást. Elmondá, hogy ama, még csak imént virágzó kis magyar város ma egy nagy temető; hazafias érzésű, munkás és jóléthez szokott népének az a része, mely csodás módon menekülhetett, nyomorult vándor nép. Kossuth könnyel telt szemekkel, fájdalomtól reszkető hangján mondá: „tudomásom van az Enyedet ért csapásról. A hadjárat céljai nem engedék, hogy megvédhessük, hanem kész vagyok arra s ezt legszentebb kötelességemnek ismerem; hogy ha a derek Nagy-Enyedert eddig nem tehattük meg, a mit meg kellett volna tennünk, megteszszük jövőben. Azon leszek, hogy Enyed helyén újra város legyen. Vigyék meg Önök polgártársainknak azon izenetemet, melyet én, mint Magyarország ez idő szerinti kormányzója teszek: ha Isten ügyünket győzelemre segíti, Enyedből szebb város lesz, mint valaha volt.” Kossuth egyszersmind intézkedett, hogy Enyed részére az állam pénztárából 100 ezer forint adassék. Ezen pénzből egy néhány ezer forint ki is lett szolgáltatva, a többi benn maradt, mert a pénzsajtó köztudat szerint nem győzte a bankó nyomást, az események pedig rohamosan fejlődtek s nem engedének megvalósuljanak.

Miután Sándor Elek Debreczenből visszatért, századával Deésre rendeltetett, hol helyőrségi szolgálatokat teljesített. Azon évi huszötben ezen század Enyedre lett rendezve, hol szintén helyőrségi szolgálatokra alkalmaztatott. Enyedről portyázásokat tettek a közeli havasokon s nem egyszer volt összecsapásuk az ott táborozó havasi fölkelő oláhokkal. Az orosz invasio következtében Sándor Elek századával együtt Tordára húzódt vissza, imen Szent-László felé B-Hunyadra. B-Hunyadnál egy kis özszeütközése volt egy portyázó muszka csapattal, melyet sikerült is némi visszavonulásra kényszeríteni. Bánfi-Hunyadon Sándor Elek csapatával együtt a Gál Sándor bomló felben levő seregéhez, ezel együtt meg a Kazinczy seregéhez csatlakozott Zsibónál. Sándor Elek Zsibónál csapatával együtt nem tette le a fegyvert, hanem csatlakozott a Várdi Gábor által átvett több ezer főre menő

Hiszen itt nálunk valóságos rablólágit élünk! Azaz hogy élnek a betörők, a tolvajok s más ily protegei ennek a mi gyámoltalan, ösbuta rendőrségünknek. Csak a napokban alarmozta a bir a fővárost, hogy Andrásyt kirabolták. Ma már Széll Kálmánt látogatták meg a tolvajok s távollétében feltörték a város előkelő pontján, népes helyen fekvő lakását fényes délben!

Mert az „éjjeli munka“ unalmassá vált a tolvajokra. Egy tehetős polgár lakását éjjel törték fel s a rendőri éberség gúnyjára ott aludták át a betörők az egész éjszakát sáros lábaikkal a puha ágyakban. Rájuk nem elég izgalmas az éjjel való dolog s megreszkírozzák a betörést egyik legelső bankintézetünk igazgatójának fényes lakásába, fényes délben, a világ szemelattára.

Sok keserűséget, humort facsart ki ez az eset a lapok illető ezikkezöinek tollából s talán mi is toldanók még a szellemes megjegyzéseket, ha nem a legdermesztőbb kétségbeesés venne rajtunk erőt. Hova jutunk így? Lám a szerencsés Bécs! Ha ott ellövetnek valami gázságot, megtudja a rendőrsége, hogy a tettesek egyike Budapesten van. Leküldi ide egyikét embereinek, a ki ezeket a „Mihászna“-inkat aztán rávezeti a nyomra.

A kisebb rablásokról nem is szölok. Két évvel ezelőtt két egymástutáni nyáron raboltak ki engem is. Elvitték minden felkelhetőmet, ruháimat, ékszereimet stb. Bejelenttem a rendőrségnek az esetet. A rendőrségnek, mint hírlapírónak, bő ismeretségem volt; kértem az illetékes erélyes nyomozásra. A detektívek közül is jó ismeretségben állok az intelligensebbekkel. Igértem jutalmat, ha ellopott tárgyaimat, vagy legalább azokat, a melyekhez kedves emlék fűz, kőkeresik a zálogházakban, vagy más gyanús helyeken. Kötötték az ebet erősen a karóhoz, de a tettesek ma is ép oly ismeretlenek, mint a többi valamennyi betörő a mai napig. Az apróbb, ugynevezett „polgári betörések“ már csak tucatjával számítanak a rendőrség nagy könyveiben.

A nagyja! A „miniszteri látogatások“ járják most s bizony elég gyorsan következnak egymástutáni. — Szégyen, gyalázat!!

Na, de ezek a száraz tények, tudja őket minden ember. De azt már kevesen tudják s itt is mély titok fedi azt, hogy mit csinál ennek a rendőrségnek a feje. Biz' az kapkodja a magát ide-oda; a tanácsosokat maga elé ezítáltatná, (ha itthon volna t. i., mert hűsel a főkapitány) s hullana a sok rendelkezés özönnel. De nincs itthon. Várják azonban haza erősen. Somogyi rendőrségi tanácsos sürgönyileg kérte meg a nagy muftit, hogy jöjjön haza gyorsan, mert itthon nagyobb baj van, mint a főkapitányi gyomorfájás. Addig pedig szünetel a nyomozás, a menyinyben Zsarnay t. kapitányra bízták a kiderítést. Viszsa is vonták azonnal.

Zsarnay úr tudvalevőleg arról nevezetes, hogy „összefogdosási mániában“ szenved, s miután a Széll K.-nál elkövetett betörés színhelye igen a központban van, megijedtek, nehogy az egész citty beköteroztassa ez az úr, vagy buzgalmában. Így került Géczi fogalmazó kezébe a vizsgálat. Hogy van-e fogalma róla, majd elvállik.

Széll egyébiránt kijelentette, hogy Tiszánál erélyes lépéseket teend a rendőri gyámoltalanságon való segítséget, ha az „ő feltörői“ (maholnap mindenkinek meglesz a maga saját külön esete) is ismeretlenek maradnak. Mint azonban hallom, Bécsbe küldött rendőrökért Széll Kálmán Andrassy Gyulával együtt, s így biztosra veszik az eredményt.

Jekelfalussy ezalatt nevet a markába. Mert hát ő Thaisz Elekkel némileg ellentétes viszonyban áll s az ilyenü botrányok csak víz a malmára, a mely — mint reméli — elviszi mellőle a főkapitányt. Nem nagy okunk van egyébiránt Jekelfalussy iránt különös reményt táplálni, de a két rossz közül mégis csak ő a — legkisebbik.

Majd elvállik.

Lapádi.

Alexandria 400 év előtt.

Obdajah di Bartinora nevű, tudományáról híres rabbi, 1488-ban beutazta a Keletet, mely utja alkalmából Alexandriát is érintette és uti naplójában eme városról a következő érdekes följegyzéseket tette: Alexandria igen nagy város, mely a tenger által loesolt falakkal van körülvéve. A város kétharmada pusztaság, és sok ház lakatlan. A lakott udvarok mozaik kövezettel borítvák, míg közepén öszi-barack s datolya pálmák díszlenek. Az egy idő óta uralkodó rossz levegő folytán azonban csak egyes lakásokban élnek emberek; a ki pedig nincs az éghajlat-hoz hozzászokva, nemsokára megbetegszik, vagy meghal. A legtöbb lakos szembetegségben szenved. A kereskedők, kik a világ minden vidékéről jönnek oda, a velencei, genouai, kataloniai és anconai consuloknál találnak partfogásra és oltalomra. A keresztényeknek éjjel a lakásukban kell maradniok, ezenkívül elzárnak s csak reggel nyitják újra fel. Pénteken déltől kezdve a kereszténynek nem szabad a utczán mutatkoznia, s a ki mégis megteszi, a halállal játszik. Az utazó által behozott minden áru, mely alól a készpénz sem tesz kivételt, két százalék bevételi vámot fizet, megjegyzendő azonban, hogy a pénzt többnyire becsempészik, s hogy a vámtörvénynek az a szép oldala van, mikép a cempészetet az egész Egyiptomban nem büntetik meg. A zsidók száma akkortájt csak 15—30 családra rugott. A jegyzetek legújabb kirabolt Eliaszinagógáról is tesznek említést. Ez imaház nem onnan vette nevét, mint némelyek föltezik, hogy Eliás próféta építette volna, hanem mert a templom délnyugati szegletét ajtóskodóknak — állításuk szerint — a próféta néha megjelent. Így ezelőtt husz évvel — folytatja a rabbi — egy férfi előtt jelent meg, de, végzi ovatosan, „Isten tudja, mi igaz benne.“ Különben a most kirabolt zsinagóga nem az a régi, melyről utazóink értesít. A jelenlegi zsinagógát ezelőtt 20 évvel építették a régi helyén és pedig oly pompával, hogy Európa legszebb templomaira emlékeztetett.

M-r.

Nagy idők romemlékei.

(A legújabb ásátások eredménye.)

A sirok megszólalnak. Schliemann, a hírneves régiségbuvár, felkutatatta Priamos városát s az elesett trójaiak tetemeit a föld alól kiásatá. Most is javában ásnak és talicskálnak a klasszikus talajon, hogy a multat hozzáférhetővé tegyék a jelennek. S e példa kapós lett egyebütt is. Ujában a legnemesebb lelkű római császárnak, Trajánának hamvait keresik. Az összes római lapok a felett vitáznak, sikerül-e az eddigi nyomon megtalálni az arany urnát, melyben a dicső uralkodó földi maradványai pihennek.

Genarelli Achilles, az ismert tudós, régész, először hozta szóba, hogy az arany urna után a forum Trajanum ássanak. Genarelli szerint a drága ereklye bizonynyal a Traján-oszlop közvetlen közelében lesz található, mert Dio Cassius határozottan azt írja a Seleucusban váratlanul elhalt császár ünnepélyes temetéséről szóló jelenésében, hogy ahol a dákok legyőzésének emlékére a Trajánoszlop felállított, ott takaríták el Traján császár hamvait. A császár sírján több évszázadon keresztül nyilvános halotti ünnepélyeket tartottak az utó-nemzedékek kegyeltes emlékül s ezeket rendkívüli pompával ülték meg évről évre. Magán a forumon nagyszerű bronz-szobor állítottak fel, mely azonban később a barbárok által leromboltatott. Az egykoru történetírók szintén megegyeznek abban kivétel nélkül, hogy „a caesar saját oszlopa alatt pihen.“

1814-ben a francziák megkezdték már e helyen az ásátásokat, de minden eredmény nélkül. Később az olaszok folytatták a kutatást, mely alkalommal az egész forumot megtisztították a földrétegtől, — de a császár sírját ők se találhatták meg. De azért nincs kizárva az archaeologiai föltevés, hogy ez urnát mégis csak ott kell keresni.

E hipotézis alapján indítványozza Genarelli a további ásátásokat s biztos eredményt ígér.

A Traján-oszlop nemcsak a császárkori történetírók, de a római lokális hagyományok szerint is a nagy imperator sirjeléül tekintendő. Ezzel nem azt akarjuk mondani, mintha ez oszlop eredetileg síremlék lett volna. — ez oszlop ma is fennáll épességben, azzal a különbséggel, hogy Traján érekszobra helyébe a 16-ik században szent Péter egy rozsz szobrát helyezték az oszlop tetejére. Ez valamint a Marc Aurel obeliszkje, a Pantheon s a forum romjai ma a legnagyobb emlékműradványai Róma világralmának az antik korból. A Traján-oszlop az egykori Traján-forumon áll. Ez egy tágas tér, mely ma nagyrészt be van építve lakóházakkal. Közepén egy bazilika romba dült oszlopai láthatók s ez előtt emelkedik a 130 láb magas márványoszlop, mely a hagyományok szerint is Traján nevével viseli. A rajta lévő domborművek a császár Dáciában arott diadalaira vonatkoznak. A domborművek kigyóvonásban lelik el az oszlop kerületét, sok ezer harezost, állatot és hadiszert ábrázolva, melyekből igen alaposan lehet tanulmányozni a rómaiak hadviselését. A márványt az idő elbarbirta, de még ma is impozánsul hat.

Valaha e tér egyike volt az antik világ legszebb alkotásainak. A bazilika, a Hadrian által Traján emlékére épített sarkápolna, számos szobormű díszíték a tét, melyhez távolabb az Augustus foruma és a köztársaság forum romanuma csatlakozott. A Traján foruma helyén azelőtt egy halom állt, s ezt a császár a Capitol és Quirinal közt lehordatta, s onnan nagyszerű utat épített az Augustus alatt készült Mars-terre. Innen hasonlíthatlan szépségű prospektus kínálkozott a köztérek felé.

Hogy mily hatást gyakorolt a forum Trajanum még romjaiban is a szemelőre, bizonyítja a katolikus legenda, mely szerint I. Gergely pápa egy napon az impozáns romok közt sétálva, igen lesújtólag hatott lelkében a gondolat ennyi nagyság dűledéke láttára, hogy e valóban óriási szellemű császár pogány volt kénytelen maradni s lelke most a poklokon kintlódik. A pápa otthon térdre borult és addig imádkozott, míg egy látomány meg nem vigasztalta, hogy a jó Istenyia Traján szellemének megkegyelmezett s feloldá őt a pokol szenvedéseitől, megnyitá előtte az örök üdvösséget, mert pogány volt ugyan, de példás uralkodó. Így a legenda.

A késő keresztény középkorban e legenda alapján tarták meg Rómában a szokást, hogy Traján sírján halotti ünnepélyeket rendeznek, s ezek mind a Traján-oszlop közelében voltak, tehát a sirt már akkor ott keresték.

Sok a valószínűség, hogy Traján arany urnáját és szent hamvait tizenhét és fél évszázad mulva sikerül megtalálni. Akkor ez a modern világ is meg fog hódolni az antik kor e nagy alakjának hamvai előtt.

B. H.

Elsülyedt világrész.

A régi időknek az a legendája, hogy sok-sok ezer esztendő előtt civilizált emberektől lakott világrész volt, mely a természet nagy konvulziója következtében városaival és falvaival, műkinésivel és drágaságaival az atlanti oceán fenekére merült, az a legenda, melyet Plató és több más író beszél — természetesen mondanak után — ez elsülyedt „Atlantis“-ről maig is foglalkoztatja a tudósokat, noha az újabb kor német kutatói az „Atlantis“ existenciáját lehetetlennek vallják. Vannak olyanok is elegend, kik viszont a német tudósok támadását tartják abszurdumnak s ezek között különös figyelmet érdemel Ignatius Donelly, ki „Atlantis, vagy az özőnívelőtti világ“ című munkájában dicséretes szorgalommal gyűjtöte egybe a régi írók mondásait s a modern kutatás eredményeit, melyek világot vetnek e föltötte érdekes kérdésre. Ignatius Donelly erősen hiszi, hogy a vízőn előtt csakugyan fennállott „Atlantis“ s e hitét ügyesen és elmésen csoportosított bizonyítékokkal támogatja. Megkísérti ama föltevés bebizonyítását, hogy az Atlanti oceánban száraz föld volt hajdan, melyet a régi világ „Atlantis“ név alatt ismert, s a mely egy nagy hatalmas nemzet-

feltétlen örökösévé, részint haláláig haszonélvezőjévé tévé, Sándor Elek kedvező anyagi helyzetbe jutott. 1858-ban meglátogatta kilenez év után először szülővárosát, Nagy-Enyedet. Könyező szemekkel járta meg ennek, legnagyobb részben még akkor is romban álló utcait s megígérte rokonainak s még életben levő enyedi barátainak, hogy mihelyt tevékenységének alkalmas állás nyílik, visszatér Enyedre s ennek új életre ébresztésére fogja szentelni erejét s még hátra lévő életét. Ekkor tett ígértét meg is tartotta híven. Mert ámbár Nagy-Bányán ekkor kiváló állás elnyerésére lehetett kilátása, bár ez időben már teljesen megnyerte e város közönségét, úgy hogy 1859-ben mikor az erdélyi országos muzeum Kolozsvárt ünnepélyesen megnyitották, Sándor E. azon az országos ünnepélyen mint Nagy-Bánya város egyik választott képviselője vett részt. — ennek daczára odahagyta N.-Bányát, elmondott minden megbízatásairól és az ezekkel járó jelentékeny jövedelméről és 1861. tavaszán haza jött és újra Enyeden telepedett meg állandóan. — Látni kellett a kitörő örömeinek s lelkesedésnek ama megható nyilatkozatait, melylyel Enyed polgárai fogadták a hazatért Sándor Eleket. Igaz ugyan, hogy akkor a nemzeti önérték ébredésének korszaka volt s az az általános áramlat, mely az egész nemzetet ragadta és vitte, elhatott Enyedre is, s részben az is befolyt arra, hogy a hazatért Sándor Elek kitörő örömmel üdvözöltessék Enyed polgárai által, de befolyt erre sok más egyéb körülmény, főleg az, hogy Sándor E. egyénisége kedvelt volt Enyeden már a szabadságharc előtt. De továbbá a szabadságharc küzdelmeit, örömeit és szenvedéseit fegyver alatt álló polgártársai nagy részével együtt élte át. Aztán az 50-es évek Enyeden olyan állapotokat teremtettek, melyek okvetlenül reformálandók voltak, ha azt nem akarták, hogy Enyed régi szép hírét elveszítse. Ezekhez járult még az is, hogy Enyed igen nagy részben még akkor is romjában állott. Szóval sok volt a munka Enyeden, de hiányozott a böles tanácsadó, a tapintatos, az önzetlen, a kiartó, a vezető munkás kéz. Ezt remélték Enyed polgárai föltalálni a hazatért Sándor Eleket. Ezért üdvözölte mondhatni kivétel nélkül vagy legalább is esekély kivétellel mindenki a hazatért Sándor Eleket Enyedet illetőleg egy új, jobb kornak hajnalát.

1861. június 3-án az enyedik roppant többséggel főhadnaggyá — a mint akkor nevezék a város első hivatalnokát — választották. Ez időtől kezdve Nagy-Enyed élete teljesen egygyé forrt Sándor Elek életével. Egyletek, testületek siettek őt fejükre választani. 1862. tavaszán az enyedi ref. egyház a főgondnoki díszes állással tisztelte meg. 1863-ban a szebeni országgyűlésre országgyűlési képviselőjéül Enyed két rendben egyhangulag Sándor Eleket választá. 1866. aug. 18-án házassági frigyre lépett Kósa Annával. — A kiegyezés létrejötte után hazafias reminiscenciái az akkori balközép párthoz vonzótták s ennek a pártnak híve maradt a fusio létrejöttéig. A fusio a két nagy hazafias párt között 1875. elején létre jöven, az alsófehermegyei szabadelvű párt elnökéül egyhangulag Sándor Eleket választá meg. 1876. őszén Alsó-Fehérmegye és Nagy-Enyed város egy nagy küldöttséget menesztett Budapestre azzal a megbízással, hogy az intőző körök és férfiak előtt hasson oda, miszerint az Enyedről, mint a megye középpontjáról, teljesen indokolhatlanul elvont kir. törvényszék helyeztessék vissza Enyedre, mint minden tekintetben legméltóbb helyére. Az enyedi küldöttség vezetője Sándor E. volt. A mely egylet vagy testület bizalmával egyszer megtisztelte, ezt a bizalmat aztán töle többé meg nem vonta. Így Enyed 1861. óta polgármesterévé választá egyhangulag minden tisztújítás alkalmával 21 év leforgása alatt. A nagyenyedi egyházközségnek 20 évig volt főgondnoka stb. stb.

És ezen bizalom, melylyel Enyed őt anynyi éven át minden lehető alkalommal megtisztelte, magát méltónak bizonyította. Enyed 1861-ben még rom város volt csaknem minden tekintetben. Ma újra egy virágzó kis magyar város. Meg van benne mindaz, mi egy életre való kis városban meg kell hogy legyen; gazdagon ellátott kisedővódója, sétaterre, jól, helyen-helyen szépen kövezett utcaí, uszodája, polgári menháza, polgári fiu-és leányiskolája nagy részben a város által fenntartva, díszes városháza, stb. stb. Van Enyeden erős, önértékes szellem. A város közjövödelme 1861. óta több mint kétszereződött a nélkül, hogy a polgárság csak egy krajczár községi rovattal fizetett volna valaha a városi közpénztár javára. — Az enyedi ref. egyház újra visszanyerte a forradalom előtti virágzó állapotát. Ez az ör-

vendetes emelkedés a Sándor Elek 21 éves működési korára esik — s tagadhatlanul őt illeti az érdem nagyobb része.

Mint tisztviselő szorgalmatos és ovatos volt. Még 75 éves korában is mindennap rendszeren hivatalában volt megtalálható. Soha okmányt alá nem írt a nélkül, hogy elejétől végig maga át ne olvassa s ha javítani való volt bennök akár csak egy helyesírási hiba, nem hagyta javítatlanul. A tanácskozásokban megfontoló, a dolgok mélyére ható, — elmerem mondani böles volt. Véleménye irányadó, felszólalása rendszeren döntő volt a tanácskozásokban. Tisztviselő társai iránt nyájas, gyöngéd, szeretettel teljes, mondhatnám atyai volt. Tisztelték és szerették is őt ezek csaknem mint atyjukat. A közéletben a gondolkodó önálló, elveikhez hív férfinak voltak mindig ellenesei, de ellenségei aligha. Boszánkodni a méltánytalan, igaztalan eljárásu emberekre — kikkel az élet hébe-korba öszszehozta — tudott, de haragudni nem; csak akkor haragudt, ha megkerülni vagy megfélemlíteni akarta valaki. Kész volt mindenkinek megbocsátani, még annak is, ki gondatlanul s mindig igazságtalanul személyét mélyen bántotta. Magasabb állásokra, kitiüntetésekre nem vágyott, pedig nem egyszer csak egy szavába került volna, hogy ilyenekhez jusson. Kedélye élénk, felvillanyozó, szive, társajja mindig nyitva azok részére, kik áldozatkészséget igénybe vették. Ilyenek pedig sokan valának. Benne a régibb kor classicus műveltsége párosulva volt az új, romamosan haladó kor műveltségével. — Folyó évi augusztus hó 7-én estvéli 9 órakor négyheti szenvedés után a halál véget vetett a háromnegyed századra terjedő nemes és közhasznú életnek. — Enyed gyászolt őtől halála hírére, koporsóját megkoszorozta. Sírjára gyermekei nem hullatának könyeket, mert ilyenek nem maradtak hátra, hanem az özvegy és rokonok mellett ott volt egy romjaiból az ő vezetése és önzetlen munkássága következtében új, reménynevelő teljes életre kelt város kicsinye és nagyja, öszszes népe megsiratván a távozót és áldva emlékét.

Szilágyi Farkas.

— **A víziszony gyógyítható.** Dumont franciaországi czaeni orvos nevezetes felfedezést tett, mely érdekelni fogja nemcsak a tudomány embereit, hanem a nagy közönséget is. — Egy beteggel volt dolga, a kin a víziszony egész rettenetességében volt észlelhető. S csakugyan Dumont tanak állítása szerint is arról bizonyosodott meg, hogy a beteget több társával együtt, huzamos idővel azelőtt, veszett eb marata volt meg. Dumont hozzá látott a beteg gyógyításához és narkotikus szerekekkel folyton orvosolni iparkodott, de hasztalan. Eközben a már beheggedt marási seb is feltört és rut gennyedésbe ment át. Ekkor jutott Dumont arra a gondolatra, hogy pilokarpint vegyen elő, s ez orvosszerrel aztán fecskendezéseket eszközölt a beteg bőre alá. Az izzadság s nyálérválasztás rendkívül fokozódott, egyuttal a dühösségi rohamok is csillapodván. Így tartott ez három hétig, mikor aztán a beteg teljesen felgyógyult. Társai pedig elpusztultak. A pilokarpinban volna tehát felfedezve amaz orvosszer, melyet eddig hasztalan kerestek a legborzasztóbb betegség gyógyítására.

— **Theologia és vámtarifa.** Egy északi szobrász nem akart vámot fizetni a külföldről érkezett angyalszobrokért, mert az új vámtarifa szerint életnagyságu szobrokat vámentesen lehet az országba hozni s mert egy ember sem mondhatja meg, hogy mekkora egy angyal életnagyságban? A vámfelügyelőség azonban más véleményen volt. A szobrász kénytelen volt ugyan fizetni, de felfolyamodott. Ez ügyet a napokban intézte el az illető hatóság, még pedig olyformán, hogy helyben hagyta a vámfelügyelőség eljárását, hivatkozván a kátera, melyben világosan ki van mondva: „Az angyalok szellemek, kiknek eszük és akarata van, de testük nincsen.”

— **Szin-vakság a svédek között.** Holmereng tanár érdekes statisztikai kimutatást közöl a szin-vakokról. Említi, hogy Svédország férfi lakosságának 3%-a szenved e bajban, míg a nők közül csak 2%. A szin iránti vakság a szülőkötől öröklhető, de a nőket kiméli; gyakran egész nemzedékeken ugrik át és a következő nemzedékben ismét jelentkezik.

— **A nagyenyedi kisegítő-takarékpénztár üzletforgalma** augusztus hónapban. Bevétele: Kézpénz áthozatal július hóról 7040 31. Felek betételeiből 9031.78. Kölcsön-viszafizetésekéből 50320. — Kamathátralékokból 143.24. Rendes 6%-os kamatokból 922.20. Provisióból 307.40. Perkölcségekből 4.50. Bekebelezési díjakból 12.20. Váltó úrlapok és bélyegekből 65.46. Váltó másolatokból 13.15. Összesen 67860.24. — Kiadás: Váltóra adott kölcsön 61430 — Tőke visszafizetésekbe 4749.52. Tiszti fizetésekbe 80. — Perkölcségekre 15. Váltó úrlapok és bélyegekre 40.63. Irodai kellékekre 2.11. Kézpénz maradvány mint egyenleg 1542.98. — Összesen 67860.24. — Nagy-Enyeden, 1882. augusztus 31-én. Az igazgatóság.

KÖZGAZDASÁG. Hasznos tudnivalók.

A korai hideg iránt érzékeny növényeket az angol kertészek következő módon oltalmazzák meg a fagyástól. Elővesznek egy durva szórdarócot és vízbe bemártva jól kifacsarják; ezen kifacsart daróc-darabbal takargatják be azután este az oltalmazandó növényeket. A gypjuruhából a víz el nem párolog, s így mint rozsosz melegvezető oltalmazza a befedett növényt a hidegtől sőt a megfagyástól is. Ha a daróc helyett szalmafonattal is körül lehet venni a növényt, a szalmafonatot azután természetesen jól meg kell nedvesíteni. Angol kertészek szerint ez eljárás sohasem marad hatástalan.

A gyümölcsfák törzsének őszzel való bekenése és annak haszna. Sajnosan tapasztalt jelenség, hogy gyümölcsfáinkat vajmi csekély gondozásban részesítjük. Pedig azok is csak úgy megkínázzák a gondozást, a kellő ápolást, akár csak a házi állatok. Legáltalánosabb baj az, hogy a fák hamar bemohosodnak s kérgök időnap előtt megvastagodnak és megrepedez; minek aztán az a következménye, hogy a megrepedett kéreg alá a rovarok kényelmesen elrakják petéiket s idővel az egész fát elpusztítják. Ennek megállítására végett a fákat a következő keverékkel kell bekenni: veszünk 1 rész agyagot, 1 rész meszet, 1 rész marhaganajt, ezt trágyalével feleresztjük s kevés rozspolyvát keverünk közé. Az ezen keverékkel való bekenés a következőket eredményezi: 1. A repedések között található minden rovar és petéje kipisztul. 2. Többszöri bekenés után a fának minden sebe begyógyul, a fa héja gyorsan megújul, moh nem képződik rajta, sőt a fa héja oly fényt nyer, mintha éppen fényázzal lenne kifényesítve. Repedések nem levén rajta, a lepkék nem találhatnak oly helyet, hol petéiket lerakhatnák. 3. Többen a szabadon álló fákat, ha e kenőcseset bekenjük, a nyulak garázdálkodásai ellen is megóvhatjuk. E hasznos eljárást gazdaközönségünk különös figyelmébe ajánljuk.

Felelős szerkesztő: **DR. BOROS GÁBOR.**

Kiadó-tulajdonos: **POLLÁK MÓR.**

Sz. 1188—1882.
polg.

HIRDETMEY.

A nagyenyedi kir. járásbíró részéről közhírré tétetik, miszerint ügyvéd Müller Mihály által képviselt Tatar Sándor felperesnek ismeretlen tartózkodású Molnár Anna és ügygondnok által védett Molnár Sándor hagyatéká ellen 271 frt és 28 kr iránt 1881. évi márcz. 27-én 899. sz. alatt beadott sommás leereszt tárgyalására határmápol folyó évi szeptember 14-ike délelőtti 8 órája tüzetik ki, mikorra felek a trts. 111 §. terhe alatt minden bizonyítékaikkal megidéztetnek: — ismeretlen tartózkodású Molnár Anna részére a trts. 268 §. a) pontja szerint ügygondnokul Ferenczi Ferenc nagyenyedi ügyvéd nevezetik ki; egyszersmind a trts. 269. §-a értelmében nevezett alperes felhivatik, hogy a részére rendelt ügygondnokot ügyének cél szerű védelme iránt kellőleg utasítsa, vagy a bíróságnál más ügyvédet nevezzen meg, ellenkező esetben mindezek elmulasztásának következményeit magának tulajdonítsa.

A nagyenyedi királyi járásbírósgától.
1882. július hó 13-án.

3—3

Jovián.

Sz. 3489—1882.

tkvi.

Árverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbírósg. mint telekkönyvi hatóság részéről közzétetik, hogy Alsó-Fehérmegyei tiszti ügyésze által képviselt kir. kincstár végrehajtatónak 25 frt 70 kr tőke és ennek 1881. május 17-től folyó 6% kamata, 2 frt 85 kr költség követelése kielégítése végett végrehajtást szenvedők özv. Kreesun Nicolaine született Oehinát Ilma, Kreesun Udiana és Kreesun Mariska kiskorúaknak a szentjakabi 7. számú tjkvben A+ 1—26. rendszám alatt foglalt fekvősegei 663 frtban megállított kikiáltási árban Szent-Jakab község előjárásági helyiségében 1882. évi október hó 24-én délelőtti 10 órakor tartandó nyilvános árverésen kikiáltási áron alól is eladtnak.

Venni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10%-át kézpénzben vagy pedig az 1881. évi LX. t. cz. 42. §. jelzett árfolyammal számított óvadékképesnek nyilvánított értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

A vételárt pedig vásárló az árverezés jogerőre jutása után 30 nap alatt köteles a feltételekben megnevezett kir. adó-, mint letéti hivatalhoz lefizetni.

Különb az árverezés megállapított feltételei alólirt telekkönyvi hatóságnál a hivatalos órák alatt és Szt.-Jakab község előjáráságánál megtekinthetők.

A kir. járásbírósg. mint telekkönyvi hatóságától.

Nagy-Enyeden, 1882. július hó 21-én.

Jovián,

kir. aljárásbíró.

Sz. 2690—1882.

tkvi.

Árverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbírósg. mint telekkönyvi hatóság részéről közzé tétetik, hogy Alsó-Fehérmegyei árpenztára végrehajtató 200 frt tőke és járuléki követelése kielégítése végett végrehajtást szenvedő Petrešan Nicolae és ügyvéd Hinleder Guidó által képviselt Petrešan Nikulaine Onesa Ona hagyatékának a diódi I. rez. 140. számú tjkvben A+ 1—17. rendszám alatt foglalt fekvősegei 648 frtban megállított kikiáltási árban Diód község előjárásági helyiségében 1882. évi október hó 24-én délelőtti 9 órakor tartandó nyilvános árverésen kikiáltási áron alól is eladtnak.

Venni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10%-át kézpénzben vagy pedig az 1881. évi LX. t. cz. 42. §. jelzett árfolyammal számított óvadékképesnek nyilvánított értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

A vételárt pedig vásárló a következő határidőben köteles a feltételekben megnevezett kir. adó-, mint letéti hivatalhoz lefizetni az árverezés jogerőre jutásától számított 30 nap alatt.

Különb az árverezés megállapított feltételei alólirt tkönyvi hatóságnál a hivatalos órák alatt és a diódi előjáráságánál megtekinthetők.

A kir. járásbírósg. mint tkvi. hatóságától.

N.-Enyeden, 1882. július 15. én.

Jovián,

kir. aljbíró.

Sz. 3490—1882.

tkvi.

Árverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbírósg. mint telekkönyvi hatóság részéről közzé tétetik, hogy a kir. kincstár végrehajtató 25 frt 75 kr kir. adó és ennek 6% kamata 5 frt 05 kr költség és járuléki követelése kielégítése végett végrehajtást szenvedők Tulbás Kirion, Tulbás Alion, Tulbás Simeon és Tulbás Iljának a szentjakabi 48. sz. tjkvben A+ 1—32. rendszám alatt foglalt fekvősegei 765 frtban megállított kikiáltási árban Szt.-Jakab község előjárásági helyiségében 1882. évi október hó 17-ikén délelőtti 10 órakor tartandó nyilvános árverésen kikiáltási áron alól is eladtnak.

Venni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10% át kézpénzben vagy pedig az 1881. évi LX. t. cz. 42. §. jelzett árfolyammal számított óvadékképesnek nyilvánított értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

A vételárt pedig vásárló a következő határidőben köteles a feltételekben megnevezett kir. adó-, mint letéti hivatalhoz lefizetni u. m. az árverezés jogerőre jutásától számított 30 nap alatt.

Különb az árverezés megállapított feltételei alólirt telekkönyvi hatóságnál a hivatalos órák alatt és Szent-Jakab község előjáráságánál megtekinthetők.

A kir. járásbírósg. mint telekkönyvi hatóságától.

Nagy-Enyeden, 1882. július hó 21-én.

Jovián,

kir. aljbíró.

Sz. 3492—1882.

tkvi.

Árverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbírósg. mint telekkönyvi hatóság részéről közzé tétetik, hogy Alsó-Fehérmegyei tiszti ügyésze által képviselt kir. kincstár végrehajtató 49 frt 95 kr tőke és ennek 1881. május 17-től járó 6% kamata 3 frt 85 kr költség követelése kielég-

1040 számhoz
1882.

Árlejtési hirdetmény.

A nagymélt. magy. kir. közmunka- és közlekedési ministerium 1882. évi auguszt. hó 16-án 18414 szám a. kelt rendeletével a Gy.-Fehérvár-abrubbányai törvényhatósági postaút Zalathna község Troján nevű határ részében árvíz által elpusztított 360 méternyi szakaszának újból helyreállítását és biztosítását 7043 frt 84 kr összeg erejéig engedélyezvén: ezen munkálat foganatosításának biztosítása céljából **f. évi szeptember hó 7-én, d. e. 10 órakor** kezdődőleg az alsó-fehérmegyei kir. építészeti hivatal irodájában a megye alispánjának vezetése mellett **szó- és írásbeli** ajánlati versenytárgyalás tartatik.

A tervek, költségvetés és építési feltételek alólirt hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők, és ugyanott átvehetők a zárt ajánlati minták is.

Felhivatnak a vállalkozni szándékozók, miszerint a fenn kitett napon és órában 353 frtnyi kézpénz vagy ennek megfelelő értékpapirból álló bánatpénzzel ellátva a kir. építészeti hivatal irodájában személyesen jelenjenek meg, vagy pedig jogérvényes írásbeli zárt ajánlatukat az 5%-től bánatpénznek melléklésével nevezett hivatalhoz a kitűzött nap d. e. 10 óráig annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem vétetnek.

N.-Enyed, 1882. augusztus 24-én

Alsó-fehérmegyei m. kir. építészeti hivatal.

Nyomatott Pollák Mórán Nagy-Enyeden.

tése végett végrehajtást szenvedett Popu Stefiánnak és ügygondnok ügyvéd Ferenczi Ferenc által képviselt özv. Marginean György hagyatékának a szentjakabi 58. számú tjkvben A+ 1—33. rendszám alatt foglalt fekvősegei 906 frtban megállított kikiáltási árban Szent-Jakab község előjárásági helyiségében 1882. évi október hó 18-án délelőtti 10 órakor tartandó nyilvános árverésen kikiáltási áron alól is eladtnak.

Venni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10%-át kézpénzben vagy pedig az 1881. évi LX. t. cz. 42. §. jelzett árfolyammal számított óvadékképesnek nyilvánított értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

A vételárt pedig vásárló az árverezés jogerőre jutása után 30 nap alatt köteles a feltételekben megnevezett kir. adó-, mint letéti hivatalhoz lefizetni.

Különb az árverezés megállapított feltételei alólirt telekkönyvi hatóságnál a hivatalos órák alatt és Szent-Jakab község előjáráságánál megtekinthetők.

A kir. járásbírósg. mint telekkönyvi hatóságától.

Nagy-Enyeden, 1882. július hó 21-én.

Jovián,

kir. aljárásbíró.

Kitünő száraz fiatal hántott cserfa

egész és fél ölenként házhoz szállítva

➤ kapható öle 9 frt 25 krért ➤

Ágcsomók

szekér számra a vágatás helyén O.-Aphidán
JUTÁNYOS ÁRBAN.

Megrendeléseket az ár előleges lefizetése mellett azonnal teljesít

Horváth Ferencz.

1—3

Lakása: Tót-uteza.

Van szerencsém teljes tisztelettel tudatni, hogy a már közelgő évadra

öntött fűtő kemenczém

megérkeztek mind hazai gyárakból, melyek a meleget bizton kiállják és **nem hasadnak el**, mivel ezen öntemények sokkal vastagabbak a német vagy morva önteményeknél. — azért jobban fűtenek és melegségük tartósabb.

Előre látva a vásárok tetemes emelkedését, igyekeztem ezen árukat a szokott időnél hamarabb beszerezni és ezáltal azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a gyáraknál már bekövetkezett áremelések dacára is önteményeimet az **eddigi jutányos árba** számíthatom, sőt hogy t. vevőimnek a kemence vásárlást könnyebbitsem, minden nálam vett öntött vasfűtőt, ha ez eléggé nem melegítne vagy fűstölne, **20 napi próba** után hajlandó vagyok mással kieserélni.

Bisztritsány Lajos.

A Collegium-utezában egy **házas telek** 4 szobával, külön konyha- és kamrával, 4 lónak és 2 marhával való istállal, kettős pin-czéval haszonbörbe kiadó. Bővebben értekezhetni

Bisztritsány Lajos-nál.